

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XVII, брой 7 м.юли 2024 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. Новини – стр.1 – стр.6
2. Нашата консултация – стр.7 – стр.8

НОВИНИ

Работна среща за оптимизиране работата по медицинската експертиза на хората с увреждания и на регионалните картотеки на медицинските експертизи

На 11.07.2024 г. се проведе работна среща между национално представителни организации и ръководството на Министерството на здравеопазването във връзка с последните промени в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. От страна на МЗ на срещата

присъстваха министъра на здравеопазването д-р Галя Кондева, заместник министъра на здравеопазването доц. д-р Петко Стефановски, директора на Националната експертна лекарска комисия Ани Александрова и експерти от министерството.

Представители на организациите на хората с увреждания споделиха затрудненията, които срещат по места хората с увреждания във връзка с последните изменения от 21 юни 2024 г. по новия ред на медицинска експертиза на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане:

Сроковете от 3-4 месеца за получаване на ЕР на ТЕЛК особено за лица с онкологично и други тежки заболявания ги лишава от определени права свързани с тяхното качество на живот.

С цел извършването на обективна комплексна оценка на здравния статус на пациента да се разработи и приеме стандарт за изготвяне на медицинската епикриза от медицинските специалисти, който да гарантира наличието на детайлно описание на заболяването/ията. Това се налага, тъй като членовете на ТЕЛК нямат реален контакт с лицата с увреждания, а основна част от тези документи се изготвят непълно от медицинските специалисти, не отразяват всички заболявания, не са съпроводени от резултати от образна диагностика, изследвания и друг вид документи, които могат да ориентират оценяващият лекарски екип в ТЕЛК за действителното състояние на пациента.

Да се дадат указания по които да се преосвидетелства единствено показателя „условия на труд”, а не да се преосвидетелства лицето по всички показатели от ЕР на ТЕЛК. Тази промяна да касае лицата, които ще работят или разкриват собствен бизнес, когато са с подобро здравословно състояние да изпълняват дадена длъжност или, ако в ЕР на ТЕЛК е записано „без право на труд”.

С цел преодоляване на тези затруднения и подобряване на организацията на експертиза, за максимално улесняване на хората с увреждания, какъвто беше и основният мотив за нормативната промяна, двете страни постигната съгласие за конкретни действия от МЗ, а организациите да изпратят до териториалните си структури и членовете си обобщена кратка информация по процедурите за преосвидетелстване и първоначално освидетелстване от ТЕЛК.

Банката за развитие на Съвета на Европа ще подкрепи микро бизнеси в България с 3 млн. Евро

На 24 юни т.г. беше подписан договор между Банката за развитие на Съвета на Европа и SIS Кредит за предоставяне на кредит в размер на 3 млн. евро, който ще подкрепи микро предприятия и социални предприемачи в България със заеми до 50 000 евро.

В България земеделските предприемачи, дребните фермери и стартиращите фирми се сблъскват с трудности при достъпа до кредити от основните търговски банки. Новоподписаните операции се стремят да отговорят на нарастващото търсене от страна на уязвими части от населението, които разчитат на микрофинансиране за препитанието си.

СИС Кредит, създадена през 2006 г., е най-голямата частна небанкова микрофинансираща институция в България. Известен със застъпничеството си за социално предприемачество, SIS Credit изигра важна роля в подкрепата на млади стартиращи предприятия, бизнеси, ръководени от жени, и лица с недостатъчно финансово обслужване в страната.

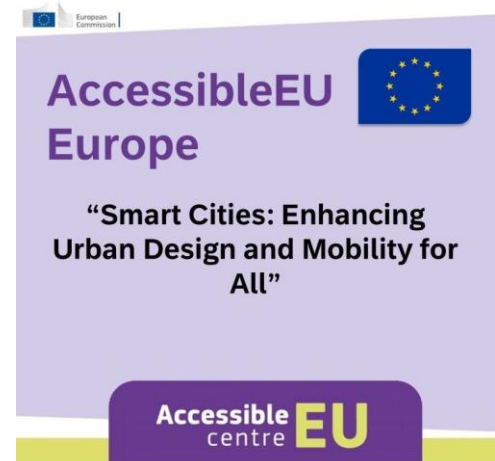
Кредитът за SIS Credit е подкрепен от гаранционния инструмент InvestEU и ще бъде допълнен от техническа помощ от InvestEU с фокус върху оценката на социалното въздействие на микрокредитите, предоставяни от SIS Credit за финансовото и социално включване на клиенти, които трудно имат достъп до финансиране, промените в доходите им и реалното подобрене в качеството им на живот.

AccessibleEU: „Интелигентни градове: подобряване на градския дизайн и мобилността за всички“

На 2 юли във Фондация Онсе в Мадрид, Испания се проведе конференцията на AccessibleEU - Интелигентни градове: Подобряване на градския дизайн и мобилността за всички (24-NW-EU-01). Представители на НФРИ имаха възможността да участват онлайн.

Основната цел на това мрежово събитие AccessibleEU беше да повиши осведомеността относно важността на достъпността в градския дизайн в цяла Европа като насърчи по-задълбочено разбиране на предизвикателствата, пред които са изправени хората с увреждания, когато се ориентират в градската среда, и да насърчи приобщаващите практики в градското планиране и мобилността.

Събирайки заедно различни заинтересовани страни, събитието катализира положителната промяна за подобряване на градския дизайн и мобилността за всички.

Насоки за разумно приспособяване на работното място на Европейската комисия

Европейската комисия публикува Насоките и най-добрите практики на Европейската комисия за разумно приспособяване на работното място. Насоките са част от Стратегията за правата на хората с увреждания 2021-2030 г. и служат за предоставяне на информация на работодателите как да предложат разумно приспособяване на работниците с увреждания, както се изисква, съгласно Директивата на ЕС за равнопоставеност при заетостта. Те са решаваща стъпка в непрекъснатите усилия на европейското движение на хората с увреждания за по-ясни разяснения относно практическото прилагане на правото на разумно приспособяване на работното място.

Насоките очертават практически мерки за гарантиране на спазването на член 5 от Директивата за равенство при заетостта. Те предоставят ясни разяснения относно **дефинирането на разумното приспособяване**, как работодателите и служителите могат да получат подкрепа, включително финансова помощ, за прилагане на тези приспособления, как могат да бъдат идентифицирани икономически ефективни решения, как приспособяването може да бъде от полза за застаряващата работна сила и предимствата за работодателите при осигуряването на разумни условия за своите служители. Те разглеждат широк спектър от увреждания, посочени в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Примерите в насоките илюстрират методи за подпомагане на персонал с различни увреждания, като предоставяне на помощни технологии, предлагане на лична помощ по време на работа, промяна на пространството в работното помещение, включително при дистанционна работа, прилагане на гъвкаво работно време и гъвкаво организиране на задачите и други.

Повече информация:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8612&furtherPubs=yes>

Работниците с увреждания се сблъскват с недостъпност и липса на подкрепа на работното място

В публикувания доклад "Цифрови умения, адаптиране и технологично подпомагане на работното място" са изведени широко разпространените проблеми, с които все още се сблъскват служителите с увреждания в ЕС - от недостъпните процеси на наемане и липсата на адаптиране до липсата на достъп до помощни технологии и враждебната култура на работното място.

Докладът, изготвен от Европейския форум на хората с увреждания и финансиран от Google.org, изследва причините за ниската заетост на хората с увреждания. Докладът, представен през 2023 г. от Европейския форум на хората с увреждания, показва, че само 51 % от хората с увреждания са заети в сравнение със 75 % от хората без увреждания.

Други основни констатации са:

- Само 1 от 4 работодатели са разработили достъпни процеси за набиране на персонал, което е съществена стъпка при наемането на хора с увреждания.
- 81% от работодателите нямат политика за придобиване на помощни технологии
- Само 25% от работодателите са запознати и използват обществена подкрепа за осигуряване на адекватно приспособяване на работното място за служители с увреждания.
- Някои от препоръките в доклада включват:
- Необходимостта работодателите да инвестират в достъпни технологии, независимо от статута на служителите с увреждания
- Публичните органи следва да увеличат и популяризират държавната помощ, която е на разположение на работодателите за покриване на разходите за адекватно приспособяване - и да опростят процеса на кандидатстване.
- Технологичните компании да включват лица с увреждания при разработването на технологични решения.

Морийн Пигот, член на Изпълнителния комитет на ЕФХУ, отбелязва, че "Изследването ясно показва, че работодателите се нуждаят от повече информация и подкрепа, в противен случай хората с увреждания ще останат изключени. Време е организациите, работодателите и разработващите политики да въведат мерки, които да позволят на работниците с увреждания да бъдат наети на работа и, нещо повече, да бъдат оценени!"

Стартира прием на заявления за безплатни обучения с ваучери за безработни и неактивни лица

Агенцията по заетостта започва да приема заявления за безплатни обучения с ваучери за безработни и неактивни лица от 15 юли т.г. Курсовете ще се финансират по проект проект „Започвам работа“ – Компонент 2 – „Обучение“.

Проектът се изпълнява от Агенцията по заетостта и е финансиран от Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд плюс. Той има за цел да бъдат обучени хора, които да задоволят потребностите на работодателите в сектори с идентифициран недостиг на кадри. Общият му бюджет е 42 млн. лв. Очаква се в обученията да се включат 14 000 безработни и неактивни лица.

Предвижда се да бъдат предоставени ваучери за обученията за придобиване на професионална квалификация или част от професия. С предоставените от Агенцията по заетостта документи хората ще могат да се запишат на курс за езикова грамотност, чужди езици, за математическа компетентност или за такава в областта на точните науки, технологиите и инженерството. Безработните и неактивни лица ще могат да преминават обученията и по личностна и социална компетентност, както и за придобиване на умения за учене. Ваучери ще се получават и за курсове по гражданска и предприемаческа компетентност. Списък с обученията и доставчиците, които ги предлагат, може да намерите на следната връзка: <https://training.az.government.bg/>

Заявленията за ваучери за обученията се подават само чрез попълване на електронно заявление <https://servicesprocess.az.government.bg/service/5aedf067-45f5-4a56-9fe7-ca42f9084cc8/description>. След подаване на заявката кандидатстващият ще получи по електронната поща информация за номера, под който е регистриран в системата на Агенцията по заетостта. При одобрение ще му бъде издаден електронен ваучер за заявеното обучение, а при неодобрение – ще получи мотивиран отговор.

Допълнителна информация, както и консултация за включване в обученията с ваучери, може да бъде получена във всички бюра по труда в страната.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Промени в работата по медицинската експертиза на хората с увреждания и на регионалните картотеки на медицинските експертизи

С Постановление на Министерския съвет № 47 от 13 март 2024 г. беше изменен и допълнен Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. Промяната беше обнародвана в Държавен вестник брой 23 от 19.03.2024 г., като част от по-съществените изменения влязоха в сила от 21 юни 2024 г.

С промените се очаква да се подобри в максимална степен организацията на медицинската експертиза по места, и да се улеснят хората с увреждания.

Считано от 21.06.2024 г., са в сила следните изменения в Правилника:

1. Заявленията-декларации, подадени за освидетелстване и преосвидетелстване по повод трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, вече не се разглеждат в ТЕЛК по постоянен адрес, а се разпределят на случаен принцип между всички ТЕЛК в страната.

Случайният принцип на разпределение на заявленията-декларации не се прилага в случаите когато:

- лицето се намира на продължително (повече от 30 дни) болнично лечение;
- се налага преглед на място (в дома, в болнично или в друго заведение) в случаите когато лицата, поради медицински показания, не са в състояние да се снабдят с необходимата медицинска документация.

2. ТЕЛК се произнасят само по документи, без да се извършват клиничен преглед.

3. В тридневен срок от постановяването на експертните решения, ТЕЛК връчва ЕР:

- лично на лицата или на законните им представители,
- с писмо с известие за доставяне,
- по електронен път, при условията и по реда на Закона за електронното управление.

Начинът на получаване на експертното решение се декларира от освидетелстваните лица при попълване на заявление-декларацията в РКМЕ!

Ако освидетелстваното лице заяви, че иска да получи лично своето експертно решение, ще се наложи да пътува до ТЕЛК в страната, където то е постановено!

4. Лицата или законните им представители/упълномощени от тях лица, могат да подават заявление-декларация по образец и медицински документи за освидетелстване/преосвидетелстване от ТЕЛК:

- на място в РКМЕ по постоянен адрес;
- по електронен път чрез Информационната система за контрол на медицинската експертиза с квалифициран електронен подпис (КЕП) на адрес: <https://ibd.mh.government.bg/>;
- чрез лицензиран пощенски оператор.

С цитираната промяна на Правилника се преустановява издаването на експертните решения за трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане от териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) на хартиен носител.

Експертното решение на ТЕЛК/ НЕЛК се съставя като електронен документ по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. При поискване е възможно да се предостави на заинтересована страна хартиено копие на експертното решение, върху което **няма да се поставят мокри подписи и печати и такива не следва да се изискват от лицето с увреждания, когато то е преносител на копие на експертното решение.**

Съществува възможност за предоставяне на експертното решение и като електронен документ чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), по реда на Закона за електронното управление, на страните, на които законодателството определя права за ползването на този документ и имат регистрация в ССЕВ.